

Chulalongkorn Medical Journal

Volume 34
Issue 4 April 1990

Article 1

4-1-1990

ปัญหาสิ่งแวดล้อมกับสุขภาพอนามัย

วารวิทย์ ทัตตกร

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjournal>

Part of the [Medicine and Health Sciences Commons](#)

Recommended Citation

ทัตตกร, วารวิทย์ (1990) "ปัญหาสิ่งแวดล้อมกับสุขภาพอนามัย," *Chulalongkorn Medical Journal*: Vol. 34: Iss. 4, Article 1.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjournal/vol34/iss4/1>

This Editorial is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn Medical Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ปัญหาสิ่งแวดล้อมกับสุขภาพอนามัย

วรวิทย์ ทัดดากร *

ปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมกำลังกลายเป็นปัญหาที่สำคัญมากของทุกประเทศ ทำให้มีการตื่นตัวเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งกำลังจะเป็นอันตรายถึงขั้นวิกฤตองค์การสหประชาชาติได้จัดให้มีการประชุมในเรื่องสิ่งแวดล้อมของโลก⁽¹⁾ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเป็นวิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เช่นเดียวกับวิกฤตการณ์พลังงาน วิกฤตการณ์ประชากร และอื่น ๆ ที่เป็นวิกฤตการณ์ของโลก รัฐบาลไทยได้ประกาศในปี พ.ศ. 2532 เป็นปีเริ่มต้นแห่ง “ปีแห่งการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” เน้นประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบปัญหา และมีจิตสำนึกในเรื่องสิ่งแวดล้อม เพื่อจะได้มีส่วนร่วมเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหานี้ และเพื่อเป็นการสนองนโยบายอนามัยโลก รัฐบาลไทยได้ประกาศในปี 2533 เป็นปีอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยมีคำขวัญว่า “ร่วมใจจัดมลพิษ เสริมสร้างชีวิตและอนามัย” เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และร่วมกันอนุรักษ์คุ้มครอง และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหวังให้ประชาชนทุกคนมีสุขภาพดี

สิ่งแวดล้อมคือ สภาวะและอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเรา ซึ่งมีผลต่อการดำรงชีวิต การวิวัฒนาการของร่างกายและพฤติกรรม ส่วนสุขภาพอนามัย คือ สภาวะความสมบูรณ์ของร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยปราศจากโรคหรือความพิการต่าง ๆ และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้ด้วยดี

ร่างกายของคนเราจะถ่ายทอดตามกรรมพันธุ์ซึ่งเปลี่ยนไม่ได้ ส่วนสิ่งแวดล้อมของคนเราจะมีการเปลี่ยนแปลง

อยู่ตลอดเวลา ทั้งโดยธรรมชาติหรืออิทธิพลจากคนเราเอง ถ้าความสัมพันธ์ของคนเราแต่ละคนกับสิ่งแวดล้อมเป็นที่น่าพอใจ ก็จะทำให้ผู้นั้นมีร่างกายสมบูรณ์ไม่มีโรค (Eugenic) แต่ถ้าตรงกันข้าม ก็จะทำให้ผู้นั้นมีร่างกายไม่สมบูรณ์และมีโรค (Dysgenic)⁽²⁾

สิ่งแวดล้อมอาจแบ่งออกเป็น 4 พวก ใหญ่ ๆ คือ⁽³⁻⁵⁾

1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (physical environment) หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีขนาด, รูปร่าง, วัตถุ, สถานที่, แรงงาน หรือพลังงานต่าง ๆ เช่นสิ่งแวดล้อมของโรงงานอุตสาหกรรม สภาพของความร้อน และแสงสว่างในการทำงาน
2. สิ่งแวดล้อมทางเคมี (Chemical environment) หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางเคมีได้แก่ สารเคมี และก๊าซต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้
3. สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ (Biological environment) หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลายทั้งที่มองเห็นด้วยตาเปล่า และที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า เช่น เชื้อไวรัส, แบคทีเรีย, พยาธิ, แมลง, สัตว์และมนุษย์ สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพนี้ บางชนิดก็มีประโยชน์ในการเสริมสร้างสุขภาพอนามัย บางชนิดก็ก่อให้เกิดโทษ
4. สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม (Socio-economic environment) หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อถือตลอดจน

* ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฐานะความเป็นอยู่และอาชีพ ซึ่งมีส่วนทำให้เกิดโรคต่าง ๆ มากขึ้น หรือช่วยบั่นทอนสุขภาพอนามัยได้

สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ข้างต้นมีผลต่อสุขภาพอนามัย และการเกิดโรคของคนเรา สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือเกิดมลภาวะต่าง ๆ สืบเนื่องจากสาเหตุที่สำคัญ ได้แก่ การเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว การเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ และอุตสาหกรรม⁽⁶⁾ ทำให้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติขยายตัวมากขึ้น โดยขาดความรู้ความสนใจในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม จึงก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าวยุติลง ผลทำให้คนเรามีสุขภาพอนามัยเสื่อมลงเกิดโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ตามมา

เราอาจจำแนกสาเหตุของการเกิดโรคที่พบได้บ่อย ๆ และส่วนมากป้องกันได้โดยการจัดสุขภาพและควบคุมสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ⁽⁷⁻⁹⁾ ในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ได้แก่ การจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ให้พอเพียง, การกำจัดขยะ, การ

กำจัดน้ำโสโครก, การสุขาภิบาลสถานที่อาบน้ำสาธารณะ, การสุขาภิบาลอาหารและเครื่องดื่มต่าง ๆ, การควบคุมแมลงและสัตว์พาหะ, การสุขาภิบาลที่พักอาศัย, การกำจัดสิ่งขี้ถ่ายของร่างกาย, การควบคุมอันตรายจากยาฆ่าแมลงและยาปราบศัตรูพืช, มลภาวะอากาศและเหตุรำคาญ และการสุขาภิบาลกัมมันตรังสี

โดยที่สิ่งแวดล้อมมีผลกระทบต่อสุขภาพของทุกคน ดังนั้นจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ทุกคนจะได้ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือช่วยกันในการแก้ไขปัญหามลภาวะสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง ในส่วนของรัฐควรจะมีมาตรการเข้มงวดในการควบคุมป้องกันสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ให้เสื่อมโทรมลงไป สนับสนุนประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งให้สุขศึกษาแก่ประชาชนทั่วไปให้ทราบปัญหา และมีจิตสำนึกในสิ่งแวดล้อม เพื่อจะได้มีส่วนร่วมเข้ามาช่วย แก้ไขปัญหานอกจากนี้ รัฐควรส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยในด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

อ้างอิง

1. วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน กระทรวง , กองสนเทศ และส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. วันสิ่งแวดล้อมโลก. 2515.
2. ศึกษา ภมรสติติย์. เอกสารคำสอนมนุษย์นิเวศวิทยา แผนกวิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. 118-20
3. ไพบุลย์ โล่ห์สุนทร. ระบาดวิทยา (Epidemiology for the health science) กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
4. Abramson JH. Survey Methods in Community Medicine. An Introduction to Epidemiological and Evaluative Studies. 2nd ed. New York : Churchill Livingstone, 1979. 4-16.
5. WHO World Health Organization. Environmental Health Criteria 27 : Guidelines on Studies in Environmental Epidemiology. Geneva. World Health Organization, 1983. 25-35
6. เลสเตอร์ อาร์ บราวน์, ลินดา สตาร์ค, บรรณาธิการ. สภาวะโลกวิกฤต. พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์, ผู้แปล. โครงการจัดพิมพ์คปไฟ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532. 1-36
7. ชมรมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย. การประชุมสัมมนา "ระบาดวิทยา และการป้องกันโรค" ระหว่างวันที่ 25-29 เมษายน 2531.
8. มหิตลอคอุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ สมเด็จพระราชบิดา เจ้าฟ้า, ปฏิบัติการ สุขาภิบาล. อนุสรณ์กระทรวงสาธารณสุข. พระนคร : โรงพิมพ์ไทยเกษม, 2505. 265-70
9. Winslow C E A. The cost of sickness and the price of health. In : Hamlon John J. ed. Principle of Public Health Administration. 4th ed. Saint Louis : C.V. Mosby, 1964. 1-28